

**Ing. Zdeněk JANDEJSEK, CSc.,
prezident AK ČR, Žofín 26.9.2018**

OBSAH

1. HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY
2. MINULOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ (1918-1938)
3. SOUČASNOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ A POROVNÁNÍ
4. ZEMĚDĚLSTVÍ PO ROCE 2020 - FAKTORY
5. VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC A REFORMA SZP
6. POZICE AGRÁRNÍ KOMORY K NÁVRHU SZP

HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

Od vzniku Agrární komory České republiky proběhlo 26 sněmů.

AK ČR – nevládní, nepolitická, agrární organizace.

Významné postavení při obhajobě zájmů:

- zemědělců,
- potravinářů,
- lesníků.

AK ČR obhazuje zájmy členů doma i v zahraničí – Evropská komise, Evropský parlament, Visegrádská čtyřka, Copa Cogeca.

HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

- 5. května 1992 Česká národní rada schválila zákon č. 301/1992 Sb. o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky
- byl ustaven přípravný výbor pod vedením soukromého zemědělce Ing. Jiřího Ehla,
- 4. září 1993 se konal v Olomouci (sídle komory) ustavující sněm, který schválil základní dokumenty komory, zvolil prvé představenstvo, 1. prezident soukromý zemědělec Jiří Netík,
- v roce 1994 vytvořeny specializované pracovní skupiny, založena potravinářská a lesnická sekce, začaly vycházet informační noviny komory AGRObase, komora se angažovala v rozvoji PGRLF,

HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

ÚLOHY ZE SNĚMŮ

- 5. sněm (24. června 1997) - neprosazovat body a cíle, které jsou v rozporu se zájmy jedné skupiny nebo ji bytostně ohrožují, přesto poté z komory odešlo Sdružení soukromých zemědělců,
- prosazení opatření k vyvedení zemědělství z odbytové a finanční krize
9. března 2000 velká demonstrace na Staroměstském náměstí v Praze,
- 9. sněm (14. března 2002) – rozšíření představenstva – zastoupen každý kraj a skupina společenstva,
- 11. sněm – prosazen program PGRLF k podpoře nákupu zemědělské půdy, uspořádán kongres nevládních organizací nových zemí EU (Brno)

HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

ÚLOHY ZE SNĚMŮ

- 12. sněm (10. března 2005) – krajské agrární komory zakládají poradenská a informační centra, uspořádání mezinárodního kongresu k revizi SZP a rozšíření EU,
- 14. sněm (29. března 2007) začíná propagace českých potravin,
- 15. sněm (13. března 2008) krizová situace v sektoru cukru, demonstrace proti uzavření cukrovarů, krize v sektoru mléka – uspořádány protesty před supermarkety, na hraničním přechodu, demonstrace před MZE, protestné jízdy, vylévání mléka, obnova činnosti komoditních rad, podpořen zákon o významní tržní síle,
- 21. sněm (14. března 2013) – schválil koncepci Agrární komory ČR k implementaci pravidel SZP 2014 -2020,

HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

ÚLOHY ZE SNĚMŮ

- 22. sněm (20. března 2014) – návrh na znovuzavedení zelené nafty,
- 23. sněm (12. března 2015) - požadavky na novelu zákona o významní tržní síle, požadavky na vyšší spolufinancování PRV (35 %),
- 24. sněm (3. dubna 2016) - rozšíření zelené nafty na živočišní výrobu, opatření na kompenzace sucha 2015,
- 25. sněm (16. března 2017) – novela veterinárního zákona a zákona o rostlinolékařské péči, žádost o snížení DPH na potraviny, požadavek na podporu priorit
- 26. sněm (8. dubna 2018) – požadavek na řešení nízké soběstačnosti, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, řešení kalamity v lesích.

HISTORIE AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

PREZIDENTI

- 4. září 1993 zvolen 1. prezident Jiří Netík
- 5. snem (24. června 1997) prezident Ing. Václava Hlaváček, CSc.
- 12. snem (10. března 2005) prezident Ing. Jan Veleba
- 22. snem (20. března 2014) prezident Ing. Miroslav Toman, CSc.
- 25. snem (16. března 2017) prezident Ing. Zdeněk Jandejsek, CSc.

MINULOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ (1918-1938)

Stanovené cíle:

- zabezpečení kvality půdy, zadržování vody,
- změna extenzivního zemědělství z důvodu zajištění výživy obyvatelstva a bezpečnosti států,
- zvyšování výnosů a zpracování základních surovin,
- využití odpadů ze zemědělství,
- odbyt zemědělsko-průmyslových výrobků v zahraničí,
- silný a soběstačný stát.

MINULOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ (1918-1938)

Půda základem zemědělství

Pozemková reforma – nová úprava držby pozemků (proběhla ve 22 státech Evropy na 20 mil. hektarů);

- **Technické zlepšení půdy** – vodohospodářské meliorace, hrazení bystřin, úprava toků, stavba rybníků a vodných, rekultivace pozemků.
- **Scelování pozemků** – na území Československa z celkové výměry 8,39 mil. ha bylo potřebné scelit 6,19 mil. ha, cílem bylo zlepšení, usnadnění, zhospodárnění provozu, snížení nákladů (11-25%), zvýšení výnosu (o cca 50 %), usměrnění vodního provozu, zvýšení zaměstnanosti.

MINULOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ (1918-1938)

Rostlinná výroba:

- zvýšení výkonnosti k zabezpečení výživy obyvatelstva,
- zabezpečení surovin pro zemědělský průmysl a export (cukr, slad, chmel atd.),
- zajištění hnojiv a kvalitního osiva a sadby (fond pro zemědělce).

Živočišná výroba:

- zvyšování počtu, šlechtění plemenitba a zlepšení zdravotního stavu,
- výkon kontroly užitkovosti a dědičnosti,
- zabezpečení krmiva, zlepšení ošetřování, vyšší produkce mléka, masa, vajec, vlny, kůží, medu, vosku.

SOUČASNOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Pokles stavu zvířat pod 30 %, které způsobuje pokles soběstačnosti:

- mléko 85 – 87 %,
- vepřové maso 36 – 38 %,
- drůbeží maso 57 – 62 %,
- vejce 58 – 64 %,
- hovězí maso 110 %, avšak spotřeba klesla z 26 kg/ob./r. na 7,8 kg.

Přes tuto alarmující úroveň soběstačnosti, dosahujeme nadprůměrné výsledky v jednotlivých komoditách:

- výnosy u obilovin 6,5 t/ha (jen u skutečných zemědělců podle oblasti)
- výnosy u cukrovky 67 až 80 t/ha,
- brambor výnos 30 - 35 t/ha,
- užitkovost v produkci mléka (bez hobby chovu) kolem 9 tis. l mléka na dojnici,
- užitkovost prasat 30 až 34 selat/prasnice/rok,
- produkce vajec 325 až 335 ks/nosnici/rok.

PLOCHY PLODIN NA OP (tis. ha) - porovnání

Plodina/rok	1936	1989	2017	% 17/89
Celkem	3825	3278	2471	75,3
Obiloviny	2218	1670	1352	80,9
Cukrovka	131	127	66	51,9
Brambory	498	115	23	20

STAV ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ - porovnání

Z pohledu vývoje a zabezpečení soběstačnosti je stav přímo katastrofální...

Stavy hospodářských zvířat (tis. ks)				
Druh HZ/rok	1936	1989	2017	% 17/89
Dojnice	1800	1247	360	28,8
Prasnice	330	312	91	29,1
Nosnice	x	15699	6836	43,5

VÝROBA MASA A MLÉKA (tis. tun/mld. litrů) - porovnání

Komodita/rok	1989	2017	% 17/89
Hovězí a telecí	273	67,7	24,8
Vepřové	580	211	36,4
Drůbeží	150	158,9	105,9
Mléko dodávka	4.794	2.478	51,7

HRUBÁ ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE VE STÁLÝCH CENÁCH 1989 (tis. Kč) - porovnání

Produkce/rok	1936	1990	2017	% 17/90
Celkem	80.946.214	106.142.680	75.518.896	71
Rostlinná produkce	42.501.430	44.416.849	39.083.586	87,9
Živočišná produkce	38.444.784	61.725.831	36.435.309	59

PRODUKCE NA 100 ha z.p. v kg (2015) - porovnání

Produkce v kg/země	ČR	Německo	Nizozemí
Výroba mléka	75	170 (227 %)	680 (907 %)
Vepřové maso	62	326 (526 %)	690 (1113 %)
Hovězí maso	21	71 (338 %)	208 (990 %)

Základní vnitřní faktory rozhodující o budoucnosti zemědělství po roce 2020

- organická hmota v půdě,
- precizní zemědělství a využití řízení přes družice s maximální ochranou životního prostředí,
- produktivita práce,
- koncentrace výroby.

Základní vnější faktory rozhodující o budoucnosti zemědělství po roce 2020

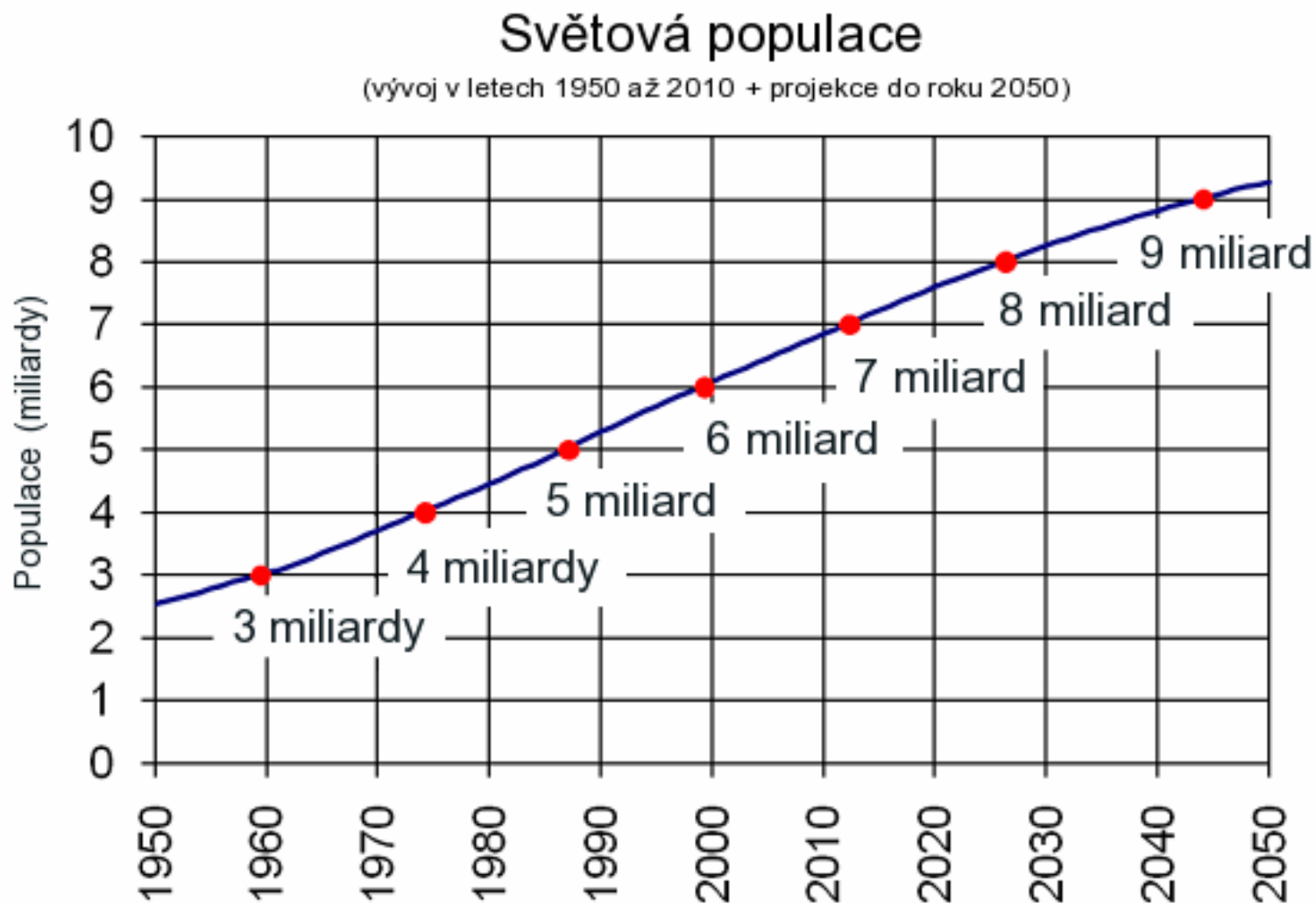
- sjednocení národních podpor v EU,
- nekalá soutěž,
- konkurenceschopnost,
- ochrana životního prostředí.

Základní vnější faktory rozhodující pro budoucnost zemědělství po roce 2020

Sjednocení národních podpor v EU:

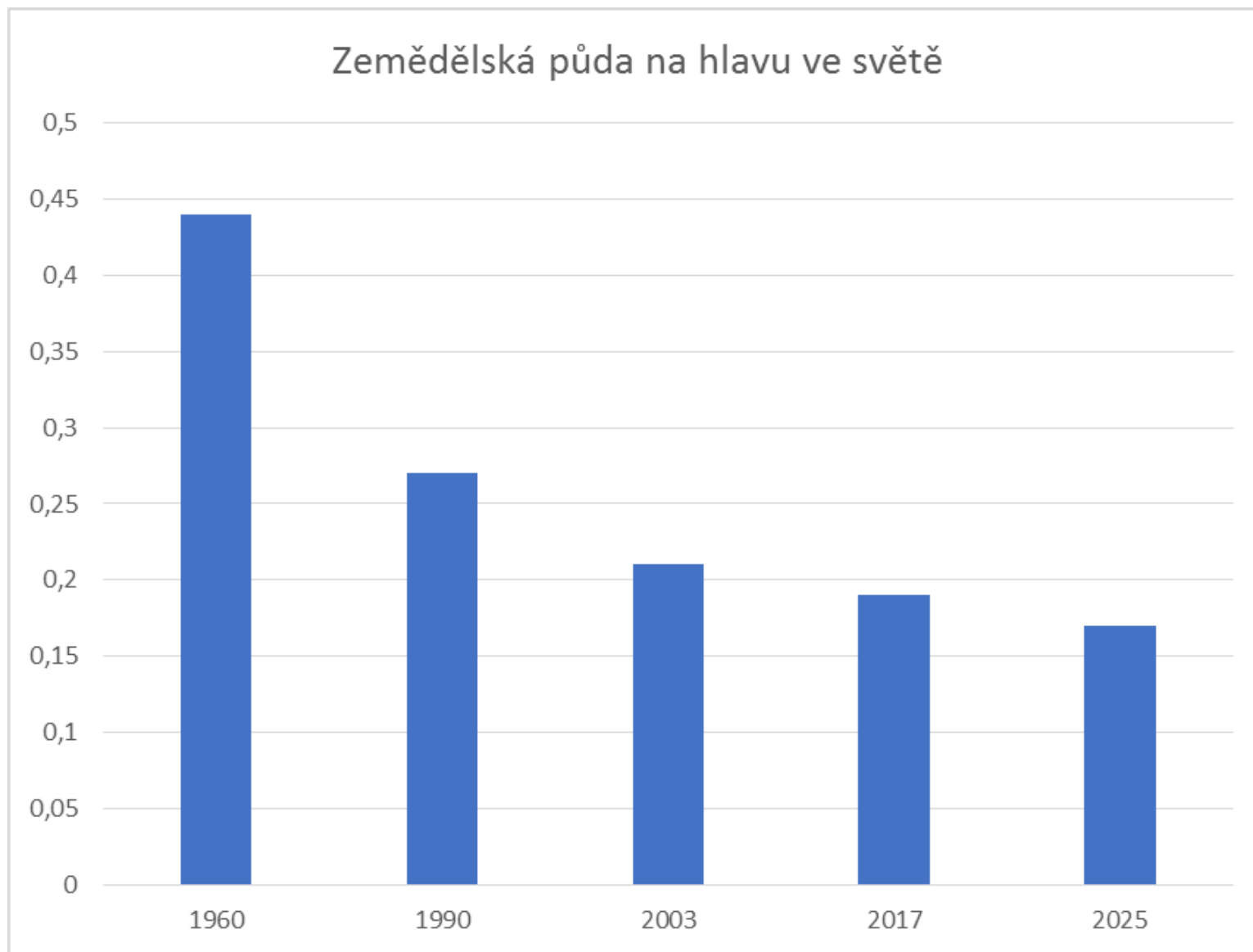
- v starých zemích EU jsou národní podpory 4 až 5 krát vyšší než v ČR;
- jsou poskytovány z regionálních rozpočtů (měst, okresů, krajů a zemí);
- jsou poskytovány z ministerstva práce a sociálních věcí (na zaměstnanost),
- jsou poskytovány z ministerstva pro místní rozvoj (výstavba infrastruktury sloužící převážně v zemědělské výrobě atd.);
- jsou poskytovány z ministerstva životního prostředí (údržba krajiny, stavby jako sklady siláže, senáže, chlěvské mrvy včetně strojů)
- jsou poskytovány z ministerstva zemědělství nejen přímo do prvovýroby, ale i do zpracovatelských podniků a odbytových organizací.

Trend růstu populace ve světě

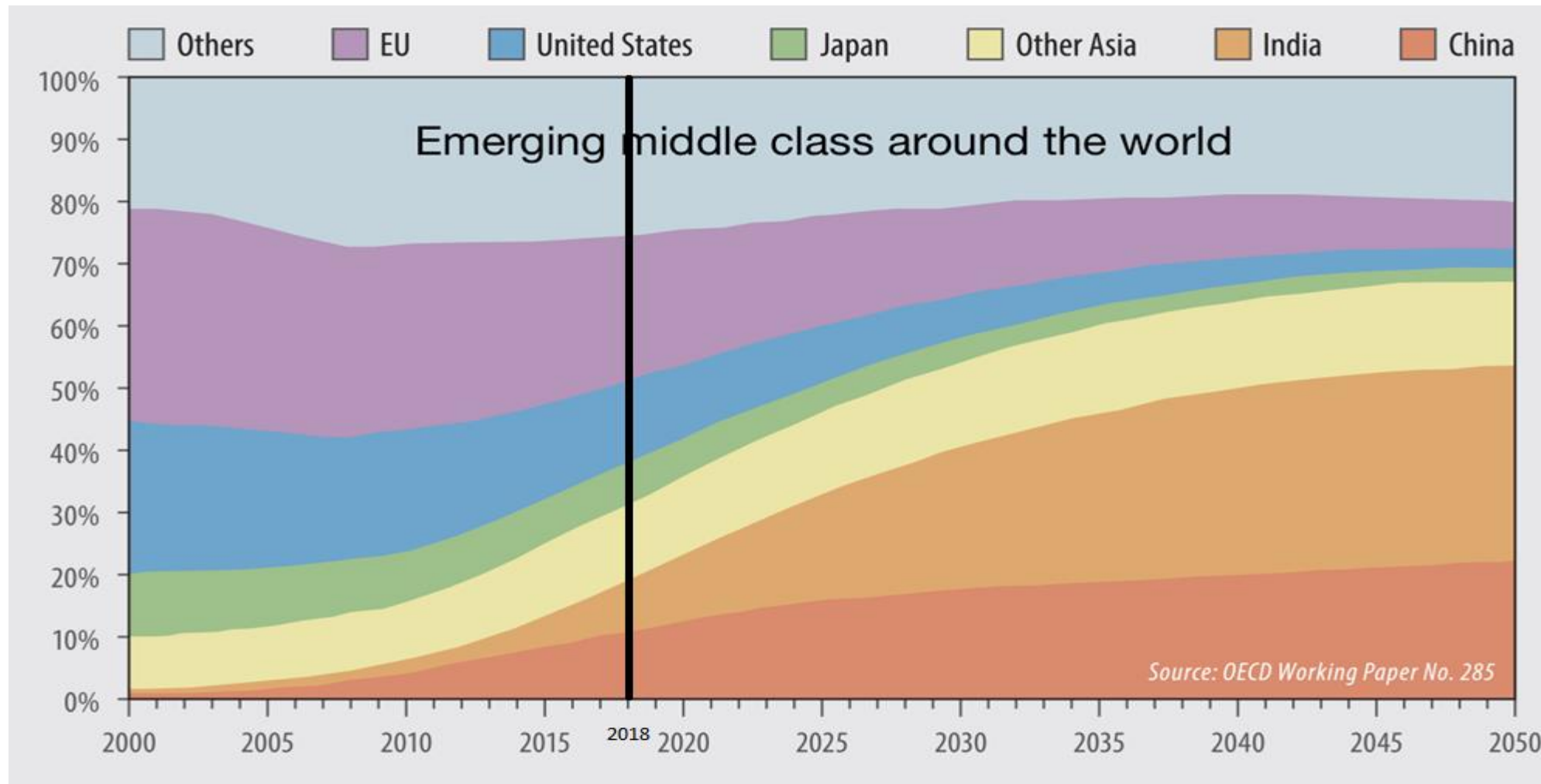

Zdroj: U.S. Census Bureau

Trendy ve světě, nyní 0,19 ha/obyvatele

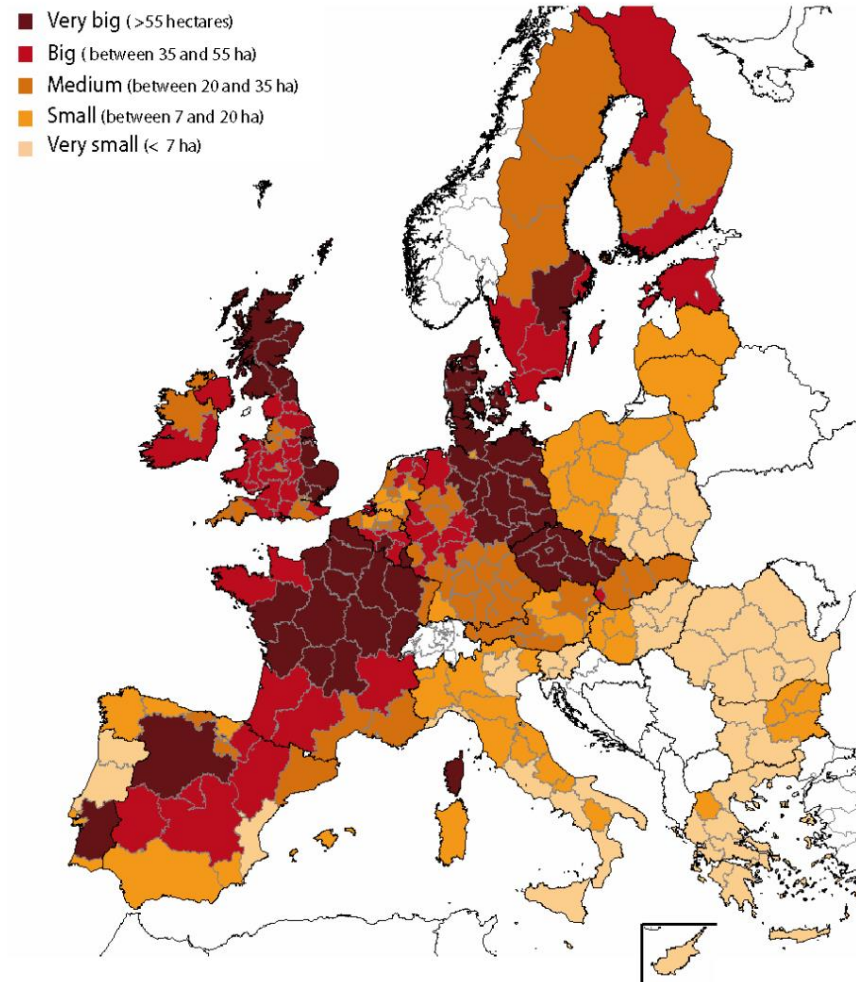

Trendy ve světě – růst světové střední třídy

Trendy v EU, velikost zemědělských podniků podle států a regionů

Average farm size by region

Víceletý finanční rámec

- rozpočet EU - sedmiletý a zpravidla vyrovnaný (výdaje = příjmy), nové výdaje = další příjmy,
- návrh navýšit strop příjmů z 1 % HND (hrubý národní důchod) na 1,114 % HND,
- čistí plátcí (Nizozemí, Dánsko, Švédsko, Rakousko) nesouhlasí, vliv brexitu,
- někteří čistí příjemci (střední a východní Evropa a jižní křídlo) problém, že se ubere peněz na kohezi (rozvoj chudších regionů a zemědělství) a přidá se na migraci a bezpečnost,
- pokud se rozpočet neschválí, bude rozpočtové provizorium podle starých pravidel.

Reforma SZP

- Přímý platby, rozpočet pokles o víc než 4 %:
 - základní podpora příjmů pro udržitelnost (60 %),
 - eko-schémy (osevní postupy, používání chemie, ochranných prostředků, eroze, klima, voda, 28%),
 - citlivé komodity 10+2 %, namísto 13+2 %.
- = zastropování degresivně 60 až 100 tis. EUR, co odporuje konkurenceschopnosti EU, produktivitě práce a koncentraci výroby.
- = zastropování eko-schém a citlivých komodit nedává logiku.
- = započítávání mezd k stropu je obrovský precedens pro média a společnost.

Reforma SZP

- PRV rozpočet pokles o víc než 20 %:
= koheze t.j. podíl národních ekonomik je síla národních rozpočtů od 15 do 100 %.

Shrnutí SZP po 2020:

- zůstává I. a II. pilíř,
- nový prováděcí mechanismus = více rozhodovacích pravomocí členským státům na základe „strategických plánů“, v kterém plní specifické cíle,
- nový termín „skutečný zemědělec“ – ten, kdo se zemědělstvím skutečně živí, je to jeho hlavní předmět podnikání.

PRIORITY AGRÁRNÍ KOMORY ČR

Rozpočet pro ČR

- minimálně zachovat, zemědělství bude plnit stále více úkolů,
- rozpočet na obranu a migraci neslučovat s rozpočtem pro SZP, řešit individuálně.

Zastropování žádné nebo dobrovolné

- zastropování nedává logiku z pohledu konkurenceschopnosti, koncentrace výroby,
- poškodí životní prostředí, platby na citlivé komodity a živočišnou výrobu.

PRIORITY AGRÁRNÍ KOMORY ČR

Platby na citlivé komodity (VCS)

- v ČR prudký pokles citlivých komodit a živočišné výroby,
- nutné navýšit na maximální možnou míru do 25 % (OECD).

Národní dotace

- řešené notifikaci až po roce 2004,
- před tímto datem řešené na úrovni každého státu nebo dohodou mezi státy EU 15,
- v současné době dotace v EU 15 jsou 4-5 x vyšší než v nových členských státech,
- základní požadavek sjednocení podpor, rozhodne o fungování zemědělství v ČR.

25
1993–2018

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

Děkuji za pozornost!

Ing. Zdeněk JANDEJSEK, CSc., prezident AK ČR

